WIKIPEDIA

Srpski jezik

Ovaj članak ili neki od njegovih odlomaka nije dovoljno potkrijepljen izvorima (literatura, veb-sajtovi ili drugi izvori). Ako se pravilno ne potkrijepe pouzdanim izvorima, sporne rečenice i navodi mogli bi biti izbrisani. Pomozite Wikipediji tako što ćete navesti validne izvore putem referenci te nakon toga možete ukloniti ovaj šablon.

Srpski jezik je maternji jezik oko osam i po miliona Srba u Srbiji, Bosni i Hercegovini i Crnoj Gori. Kao manjina Srbi žive i u Hrvatskoj, Makedoniji, Sloveniji, Mađarskoj i Rumuniji. Teško je odrediti broj srpskih iseljenika u Evropi, Americi i Australiji.

Srpski jezik je standardni jezik u službenoj upotrebi u Republici Srbiji, Bosni i Hercegovini, Crnoj Gori, a u kulturnoj je upotrebi u većem broju zemalja širom svijeta gdje postoje srpske etničke zajednice.

Srpski jezik ima dva refleksa, ekavica i ijekavica.

Srpski jezik	
српски	
Države govorenja	Srbija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo
Regije govorenja	Evropa
Broj govornika	8,7 miliona (Srbija) + 0,5-1,5 miliona (inozemstvo)
Jezička porodica	indoevropski slavenski južnoslavenski štokavsko narječje **srpski**
Službeni status	
Služben u	Srbija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, Kosovo
Jezički kod	
ISO 639-1	sr
ISO 639-2	srp
ISO 639-3	srp (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=srp)
Također pogledajte: Jezik | Spisak jezika	

Historija

Srpski jezik je prvi put implicitno kodificirao Sveti Sava. Najizrazitije njegovo djelo u tom smislu predstavlja Karejski tipik. On je prvi napravio oštar rez od staroslavenske norme prema srpskoslavenskoj jezičkoj normi. Izbacio je iz upotrebe nazalne samoglasnike, koji su do tog vremena već dali svoje nenazalne reflekse. Kako su se poluglasnici do tog vremena ujednačili, on je izbacio znak za poluglasnika zadnjeg reda (debelo jer) i ostavio samo znak za poluglasnik prednjeg reda (tanko jer), koje je označavalo poluglasnik srednjeg reda.

Sljedeća reforma odvila se u Srbiji za vrijeme despota Stefana Lazarevića. Nju je obavio Konstantin Filozof (napomena: ovog Konstantina ne treba miješati sa Ćirilom, koga su također zvali Konstantinom Filozofom), a ta je ortografija poznata kao resavska škola. Ovaj pravopisni model odlikuje nazadnost u odnosu na Savin, što je, vjerovatno, bila posljedica bugarskog obrazovanja Konstantina Filozofa. Bez fonoloških potreba uveden je ponovno znak za tvrdi poluglasnik, kao i određeni broj drugih pravopisnih pravila, čiji je cilj bio da se standardni srpskoslavenski jezik po svojim osobinama približi tadašnjoj bugarskoj normi.

Tokom razdoblja između 16. i 18. vijeka pismenost Srba je gotovo zamrla, a jedini značajan ostatak stare srednjovjekovne kulture nalazio se u manastiru Rača. Predstavnici te škole nazvani su račani. Najznačajniji predstavnik račana bio je Gavril Stefanović Venclović. On je imao jasno izraženu dvojezičnost u svom pisanju: sakralne knjige je pisao po pravopisu resavske škole, dok je propovjedi pisao narodnim jezikom, začuđujuće sličnim pravopisu i azbuci koje je sačinio Vuk Stefanović Karadžić više od vijeka poslije njega.

U nedostatku srpskoslavenskih knjiga poslije Velike seobe u južne i istočne djelove Austrijskog carstva (prije svega u današnju Vojvodinu), ali i u zabludi da je ruskoslavenski jezik stariji od srpskoslavenskog, svećenstvo je prihvatanjem ruske pomoći za svoj zvanični jezik uzelo ruskoslavenski jezik, odnosno rusku redakciju staroslavenskog jezika. Taj

jezik je i danas ostao zvaničan jezik Srpske pravoslavne crkve, a imao je velikog uticaja na tadašnji svjetovni jezik. Danas se taj jezik naziva crkvenoslavenskim jezikom.

Kao odraz na zbivanja u sakralnoj jezičkoj normi nastao je svjetovni jezik, koji je bio mješavina vojvođanskih dijalekata, ruskoslavenskog i ruskog jezika: slavenosrpski jezik. Na tom je jeziku tokom 18. i 19. vijeka stvorena osnova za savremenu srpsku kulturu.

Tokom prve polovine 19. vijeka, uz pomoć tadašnjih vrhunskih filologa, kao što su braća Grimm, austrijskih vlasti, Vuk Stefanović Karadžić je napravio reformu pisma i pravopisa, praveći veliki rez između dotadašnje slavenosrpske kulture i novog standarda. Uz neznatne izmjene, ta je norma i danas standardni srpski jezik, a uz prilagođavanje i dogovor hrvatskim filolozima toga doba i standardni hrvatski jezik.

Dijalekatska osnova tog standarda bila je istočno-hercegovačka, ijekavska. Jednostavnom zamjenom diftonga "ie" sa ekavskim "e" stvorena je i druga, u tadašnjoj Srbiji i jugoistočnoj Austriji, kao centrima srpske kulture, prihvatljivija ekavska norma.

Vukov Pravopis je 1868. godine uveden zvanično u Srbiji. Između prvog i drugog svjetskog rata dogovorom hrvatskih i srpskih lingvista promjenjena su dva pravopisa. 1960. godine napisan je i ozvaničen Pravopis srpskohrvatskog jezika, dok je 1993. godine prerađeni Pravopis iz 1960. godine objavljen kao Pravopis srpskoga jezika, a ozvaničen 1995. godine. Pravopis iz 1993. godine je i danas konstitutivan u Srbiji i Crnoj Gori i u Bosni i Hercegovini.

Vanjski linkovi

Commons ima datoteke na temu: **Srpski jezik (https://commons.wikimedia.org/wiki/Category:Serbian_language?uselang=bs)**

- Vokabular - srpski rečnik (http://www.vokabular.org)
- Forum o srpskom jeziku (http://forum.vokabular.org)
- Pravopis srpskog jezika (https://web.archive.org/web/20081118173654/http://www.vokabular.org/pravopis)
- Gramatika srpskog jezika (http://www.vokabular.org/gramatika)
- Nauči srpski (http://www.srpskijezik.edu.rs) **(en/sr)**
- Aleksandar Mladenović: Istorija srpskog jezika (https://www.scribd.com/doc/120934923/Istorija-Srpskog-Jezika-Aleksandar-Mladenovic-2008)
- Aleksandar Milanović: Kratka istorija srpskog književnog jezika (https://www.scribd.com/doc/190983978/Kratka-Istorija-Srpskog-Knjizevnog-Jezika-Aleksandar-Milanovic-2010)
- Ivan Klajn: Gramatika srpskog jezika (https://www.scribd.com/doc/186727085/Gramatika-Ivan-Klajn)
- Ivan Klajn: Rečnik jezičkih nedoumica (https://www.scribd.com/doc/246019679/Ivan-Klajn-Recnik-Jezickih-Nedoumica)

P · R · U (https://bs.wikipedia.org/w/index.php?title=%C5%A0ablon:Slavenski_jezici&action=edit)

Slavenski jezici

Istočnoslavenski	bjeloruski · staroruski † · ruski · rusinski · ukrajinski
Zapadnoslavenski	češki · kašupski · knaanski † · donjolužičkosrpski · gornjolužičkosrpski · polapski † · poljski · pomorjanski † · slovački · slovinački † · šleski
Južnoslavenski	banatskobugarski · bosanski · bugarski · gradišćanskohrvatski · crkvenoslavenski · hrvatski · makedonski · moliškohrvatsko narječje · crnogorski · prekmurski · rezijanski · starocrkvenoslavenski † · srpski · srpskohrvatski † · slavenski (Grčka) · slovenski
Ostali	praslavenski † · rusenorsk † · slavenosrpski †

† Izumrli jezici